

Asia: VN/5810/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi kaupparekisterilaiksi ja elinkeinotoimintalaiksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Kannatamme kaupparekisterin kokonaisuudistusta ja erityisesti kaupparekisterin digitalisointihanketta. Huolenamme on kuitenkin se, miten mahdollisuus sähköiseen asiointiin tulee toteutumaan osuuskuntien tekemien ilmoitusten osalta. Nykyisellään erityisesti osuuskuntien mahdollisuutta sähköiseen asiointiin ei voida pitää tyydyttävänä. Mahdollisuus sähköiseen asiointiin on osakeyhtiöihin verrattuna huomattavasti rajoitetumpaa. Yritysten kannustamiseksi sähköiseen asiointiin paperi-ilmoittaminen on nykyisellään tehty selvästi kalliimmaksi ottamatta kuitenkaan huomioon sitä, ettei osuuskuntien osalta sähköinen asiointi ole edes mahdollista. Tätä on perusteltu osuuskuntien ilmoitusten vähäisellä määrällä. Toivomme, että muutoksen myötä osuuskunnilla on samanlaiset mahdollisuudet sähköisiin ilmoituksiin kuin osakeyhtiöillä.

Pidämme kannatettavana myös sitä, että uudistuksessa esitetään vähennettäväksi eri viranomaisille samasta asiasta tehtäviä ilmoituksia ja että vastuuhenkilöiden muutosten osalta ei jatkossa tarvitsisi toimittaa pöytäkirjoja. Luonnollisesti jälkimmäiseen voi liittyä pieni riski väärinkäytöksistä, mutta ei pöytäkirjavaatimuksesta luopuminen varmaankaan lisää olennaisesti riskiä. Pidämme tältä osin hyötyjä haittoja suurempina.

2) Lausuntonne velvoittavaan sähköiseen kaupparekisteriasointiin siirtymisestä.

Ehdotus on kannatettava, mutta samalla tulee varmistaa se, että kaikilla yritysmuodoilla on yhtäläiset mahdollisuudet sähköiseen asiointiin, ks. edellä.

3) Lausuntonne yksityisen elinkeinoharjoittajan rekisteröitymisvelvollisuudesta luopumisesta.

Vaihtoehtoisia toteuttamisvaihtoehtoja on avattu esitysluonnoksen kappaleessa 5.1.5. Kannatatteko ehdotettua rekisteröintivelvollisuudesta luopumista vai vaihtoehtoisissa ratkaisutavoissa esitettyjä vaihtoehtoja, mitä niistä? Perustelut näkemyksellenne? Jos velvollisuudesta luovutaan esityksen mukaisesti, mitä perustietoja pelkästään Verohallinnon rekisteriin rekisteröityneestä yksityisestä elinkeinonharjoittajasta tulisi mielestänne olla saatavilla julkisesta yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä?

4) Lausuntonne vuotuisesta kaupparekisteritietojen tarkistamisvelvollisuudesta.

Kaupparekisteritietojen oikeellisuus lisää yritystoiminnan luotettavuutta ja on tärkeä tavoite. Ilmoitusten tarkastusvelvollisuuden osalta pelkäämme kuitenkin, että se tulee aiheuttamaan erityisesti pienille osuuskunnille ongelmia sekä hallinnollisen taakan li-sääntymisenä että tietämättömyydestä aiheutuvina seuraamusmaksuina. Suomessa on esimerkiksi lähes 1500 vesiosuuskuntaa, joiden toiminnasta ja hallinnosta vastaavat suurelta osin vesiosuuskuntien jäsenet, käytännössä pääsääntöisesti talkoohengessä. Samoja ongelmia on myös esimerkiksi pienten työosuuskuntien hallinnossa. Tämän vuoksi viranomaisella tulisi olla mahdollisuus tapauskohtaiseen harkintaan seuraamusmaksun poistamiseksi. Tarkastusvelvollisuuden osalta tulisi olla myös siirtymäkausi, jonka aikana seuraamusmaksuja ei perittäisi.

5) Lausuntonne hallinnollisista seuraamusmaksuista.

Ks. edellä. Lisäksi myös tilinpäätöksen toimittamisen laiminlyönnistä tulisi määrätä seuraamusmaksu vasta sen jälkeen, kun tilintpäättöstä ei korjauskehoituksesta huolimatta toimiteta.

6) Lausuntonne tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen luovuttamista koskevista säännöksistä sekä elinkeinonharjoittajan poistamisesta kaupparekisteristä tosiasiallisia edunsaajia koskevan ilmoituksen laiminlyönnistä sekä poistamismenettelyn piirin laajentamisesta myös tilinpäätöksen rekisteröinnin laiminlyönnistä.

7) Lausuntonne automaattisen päätöksenteon soveltamisalasta kaupparekisterissä.

Esityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen olisi julkistettava kuvaus kaupparekisteri-ilmoituksen automaattisen käsittelyn algoritmista. Rekisteröintivelvollisella ja rekisteriin merkityllä henkilöllä olisi lisäksi oikeus saada erillinen kuvaus algoritmin toiminnasta automaattisessa käsittelyssä tehdystä rekisterimerkinnästä. Miten arvioitte ilmoitusten automaattisen käsittelyn vaikutuksia yritysturvallisuuteen?

8) Lausuntonne viranomaisten velvoittamisesta hakemaan kaupparekisteriin rekisteröidyt tiedot kaupparekisteristä tai muusta vastaavasta lähteestä.

9) Lausuntonne rekisteriviranomaisen oikeudesta vaatia paperilla ilmoituksen jättäneen fyysistä tunnistamista ja oikeudesta viran puolesta luovuttaa tieto vireille tulleesta ilmoituksesta tarpeelliseksi katsomalleen henkilölle ilmoituksen oikeellisuuden varmistamiseksi.

Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus on ehdottanut, että rekisteröitäessä vastuuhenkilö kaupparekisteriin, edellytyksenä tulisi olla henkilön ilmoituksen yhteydessä antama suostumus. Esitysluonnoksessa ei ole tätä koskevaa esitystä, mutta ehdotus on avattu kappaleessa 5.1.6. Katsotteko, että suostumusmenettely tulisi lailla ottaa osaksi rekisteröintiprosessia?

-

10) Lausuntonne luonnoksesta elinkeinotoimintalaiksi (2. lakiehdotus)

-

11) Lausuntonne muista liitelaista (lakiehdotukset 3.–41.)

-

12) Lausuntonne säätämisyjärjestysperusteluista

-

Kontkanen Anne
Osuustoimintakeskus Pellervo ry